



Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ЖАМЖ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган



2000 йил 16 май сешанба
Сотувда эркин нархда № 92 (2389)

ЎЗБЕКISTON RESPUBLIKASI OLIY MAJLISI VA ЎЗБЕКISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAJLISINING GAZETASI

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов жаноби олийларига

Хурматли жаноб Президент!
Иш жадвалингизда мен билан учрашишга вақт ажратганингиз учун миннатдорлик билдирма. Учрашувимиз Ўзбекистон тараққиёти ва унинг Қўшма Штатлар билан ҳамкорлигидаги ҳал қилувчи лаҳзага тўғри келди. Демократия ва иқтисодий ислохотлар тамойилларини ҳурмат қилиш борасидаги ўзаро ҳамжиҳатлигимиз кенгайтириш имконияти ва кўпроқ ҳамкорлик қилишга ҳамда икки халқ ўртасидаги дўстлик ришталарини янада мустаҳкамлашга имконият беришига умид қиламан.
Сиз орқали Ўзбекистон халқига унинг самимийлиги ва меҳмондўстлиги учун миннатдорчилик билдиришга ихозат берасиз. Улар ўз мамлакатлари, ўз тарихлари билан фахрландилар ва улар бунга тўла ҳаққидилар.
Самимият ила,
АҚШ Давлат котиби
Модлен ОЛБРАЙТ.

В. ПУТИННИНГ ТАШРИФИГА ДОИР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг таклифига биноан шу йилнинг 18-19 май кунлари Россия Федерацияси Президенти Владимир Путин икки кунлик амалий ташриф билан Ўзбекистон Республикасида бўлади.

Анжуман арафасида

ЭРКИНЛАШТИРИШ — АСОСИЙ ВАЗИФА

Мамлакатимиз раҳбари иккинчи чакирчи Олий Мажлисининг биринчи сессиясида жамиятнинг барча соҳаларини эркинлаштиришни асосий вазифаларимиздан бири сифатида белгилади. Бу ўз навбатида, ҳуқуқий демократик, фуқаролик жамиятини шакллантириш жараёнининг муҳим босқичларидан бири бўлиб, унга амалий суръат бахш этиши шубҳасиз. Бугун Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳуқуқий эркинликни академиясида Олий Мажлис ташаббуси билан ўтказилган «Ижтимоий ҳаётнинг барча томонларини демократлаштириш жараёнини чуқурлаштиришда ҳокимият вакиллик органларининг ролини ошириш тўғрисида»ги республика семинари кенгаши аниқ шундай вазифани амалиётга таъбиқ этишга қаратилган ҳам муҳим, ҳам ийрик тадбирлардан бири дейиш мумкин.

Ижтимоий ҳаётни демократлаштириш жараёнини чуқурлаштиришда, дарҳақиқат, ҳокимият вакиллик органларининг ўрни алоҳида. Айни пайтда мамлакатимизда 6200 дан зиёд маҳаллий кенгаш депутатлари фаолият кўрсатаётган. Бу катта ҳук, албатта. Агар улар ўз ҳуқуқ, ваколат ва вазифаларини тўлиқ ангасалар, ундан тўғри ва самарали фойдалана олсалар, жамиятни демократлаштириш жараёни янада тезлашади.
Республика семинари-кенгашида Қорақалпоғистон Жўқорги Кенгеси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларининг ташкилий ва кадрлар масалалари бўйича гуруҳ раҳбарлари, Жўқорги Кенгес кўмиталарининг раислари, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар кенгашлари доимий комиссияларининг раислари, Марказий

сайлов комиссияси вакили, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва республика оммавий ахборот воситаларининг раҳбарлари, Қорақалпоғистон Республикаси адлия вазири, вилоятлар ва Тошкент шаҳар адлия бошқармаси бошқалари, Олий Мажлис депутатлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳуқуқий эркинлик академияси тингловчилари, жами 300 га яқин киши тақлиф этилган. Анжуманда ижтимоий ҳаётни демократлаштириш ва эркинлаштириш ҳамда фуқаролик жамиятига босқичма-босқич ўтишда ҳокимият вакиллик органларининг ролни, Олий Мажлис кўмиталари ва комиссияларининг назорат таъбиқ фаолияти ҳамда маҳаллий кенгашлар доимий комиссияларининг назорат ишларини фаолаштириш, ҳуқуқий эркинлик шартларида халқ депутатлари маҳаллий кенгашларидаги партиясиз гуруҳлар ишларини шакллантириш, ҳозирги шартларда демократик институтлар ва нодавлат ташкилотларнинг тугатилган, маҳаллий кенгашларнинг фуқароларни ўзини ўзи бошқариш органлари билан ўзаро ҳамкорлиги, ҳокимият вакиллик органлари ишида ошқоралиқни кенгайтириш ва бунда оммавий ахборот воситаларининг тугатилган, маҳаллий кенгашлар томонидан қабул қилинаётган қарорлар ва қонунийликларнинг мурожаатлари билан ишларни такомиллаштириш каби долзарб мавзуларда маърузалар тингланади. Анжуманда, шунингдек, ўзаро таъриб алмашиши, тегишли мавзулар юзасидан савол-жавоблар уюштирилиши режалаштирилган.
Ўз муҳбиримиз.

ҒАЛЛА ВА ҒЎЗА:

ВАҚТ КУТИБ ТУРМАЙДИ



Ўтган шанба кунини барча минтақалар иштирокида сим орқали кенгаш ўтказилди. Одатда бундай тадбирлар бугунги кунга тақозо этган масалаларга бағишланиб, бир вақтнинг ўзига кун тартибига долзарб мутасодалар мавжуд аҳолини ҳар тарафлама муҳокама қилишда, ғалла ва ғўзани белгилаб олишда. Бу сафар ҳам шундай бўлди. Сим орқали кенгаш қатнашчилари деҳқончиликнинг асосий йўналишлари — пахтачилик ва ғаллачилик соҳаларининг энг долзарб масалаларини таҳлил қилишди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси И. Жўрабеков бошқарган ушбу кенгашда асосан куйидаги саволларга жавоб изланди.

БУГУНГИ ВАЗИЯТ ҚАНДАЙ?

Мутахассислар тақдиримиздаги таъбирларга қараганда, суви ерларда ўстирилаётган бошоқли дон экинларининг ривожини ўтган йилдагидан олдинда бораяпти. Масалан, бошоқлашга кирган майдонлар 10 май ҳолатига кўра бултур шу даврдига қараганда 80,5 минг гектарга кўп бўлмоқда. Бу майдонлар асосан Фарғона, Жиззах, Самарқанд, Наманган, Сирдарё вилоятлари ғаллазорларидир. Лекин бу маълумот ҳеч қандай хотиржамликка солинмаслиги керак. Экин баравж ўсиши учун муҳим омил — қуёш нури етарли бўлган шартларда Қоровулбозор, Қорақўл, Бўка, Зафаробод, Баҳористон, Езёнов, Челақ, Узун, Урганч туманларида бошоқли дон экинлари ривожига ўтган йилнинг шу давридигидан орқада қолимоқда.

Пахтачиликдаги аҳвол ҳам ҳамма жойда бирдай эмас. Гидрометеорологларнинг маълумотига қараганда, шу йил 1 апрелдан кейин экинлар чигитдан унган ғўза ниҳоллари олган фойдаланиш ҳарорат кўп йиллик ўртача кўрсаткичдан 120-170 даража мўлдор. Умуман, мамлакатимизда

ғўза ривожига бултурдаги ниҳобан ўртача бир ярим ҳафта олдинда. Чунинчи, Андижон вилоятидаги пахта далаларининг 28 фоизи шоннаш босқичида. Бўхоро, Навоий, Наманган вилоятларида 10-25 фоиз майдонда ғўза чин барг чиқариш палласида.

Айни пайтда намнинг кўтарилиб кетганлиги окцибатида бугунги кунда Қашқадарё вилоятида 45 минг гектар ердаги далага чигит суви бериш тақозо этилади. Шунингдек, қўчати эгаларга сув тараф орқали ўстиришга муҳтож далалар Жиззах вилояти, Тошкент вилоятларида 20 минг гектардан, Сурхондарёда — 16,5 минг, Наманган ва Сирдарё вилоятларида 9-15 минг гектарни ташкил этади. Бундай майдонлар республика бўйича 136 минг гектар.

Чигит униб чиққан, лекин озиклантириш, парваришлар агротехника талабларида йўлга қўйилмаганлиги учун мамлакатимизнинг ўнги яқин туманларида ниҳол нимжон бўлиб қолган. Кўриниб турибдики, деҳқончиликдаги вазият фақат табиғат босқич эмас, жойлардаги раҳбарларнинг ташкилотчилиги, омилдорлиги катта аҳамиятга эга.

ҚАЕРЛАРДА АҲВОЛ ТАШВИШЛИ?

Ғаллачиликда ўрим-йўғим мавсумига тайёрлик кўриш борасида орқада қолаётган минтақалар мавжуд. Масалан, Сирдарё вилоятида мавсумга санокли кунлар қолганига қарамай, мавжуд комбайнларнинг 25 фоизи таъмирлан-

Бир қатор жойларда ғаллазорларни бегона ўт босганлиги аниқланди. Баҳористон, Куйи Чирчиқ, Чуст, Шароф Рашидов, Хатирчи, Мирзаобод туманларида 15-20 фоиз далалар бегона ўтдан тазаланмаган. Холбуки, қамиш, ғўмай ўсиб ётган

ВАЗИФАЛАР НИМАЛАРДАН ИБОРАТ?

Энг муҳим, ўтган йилларда йўл қўйилган таъбирлардан ҳулоса чиқариб ишлаш керак. Ўтган йилнинг баҳорида бошоқли экинлар парвариши эътибордан четда қолганлиги, ўғитлаш аниқ экин найчалаган ва тулганлар даврда кечиктириб юборилганлиги, ерда нам сақланмаганлиги окцибатида суви 245 та ҳўжаликда дон ҳосилдорлиги 15 центнердан паст бўлган. Бултур дон комбайнлари соз бўлмаганлиги туфайли мамлакат бўйича камида 100 минг тонна ҳосил йўқотилди.

Дон ўрим-йўғимига қатнашадиган комбайнлари 20 майдонга таъмирлаш, 25 майдонга тайёрлик чизигига келтириш, ойна-оҳирги беш кунда тегишли комиссия синчиқлаб қабул қилинишни таъминлаш зарур. Ғалла мавсумида йўғилган ҳосилни ҳўжалик хирмонига тўкмасдан, тўри қабул пунктларига юборилишини йўлга қўйиш керак. Айни пайтда ўрим-йўғимда иштирок этувчиларни рағбатлантириш, бунда ҳосил нобудгарчилигига йўл қўймаслик тадбирларини ҳозирдан кўриб қўйиш лозим. Тегишли заводлар бугун мавсум мобайнида ўрим-йўғимнинг изчил йўлга қўйилишини таъминламоғи, бунинг учун белгиланган жойларда эътиб қисмлар омборини ташкил этмоғи даркор. Етилган ҳосилни абробиациялаш пайтда уни

Сим орқали кенгашда Қорақалпоғистон Республикаси, Андижон, Наманган, Фарғона, Самарқанд, Қашқадарё, Сурхондарё вилоятларининг вакиллари ахборот беришди. Кенгаш ишида Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчилари Т. Алимов, Ф. Барноев, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Б. Ҳамидов, Бош вазир ўринбосарлари В. Отаев, М. Усмонов иштирок этишди.

Ш. ЖАББОРОВ,
“Халқ сўзи” муҳбири.

ЕРГА ЕР ҚЎШИЛМОҚДА



Хоразм вилоятида янги ерларни очиб ишлари қизғин бормоқда. Бу юмушларни Хоразм сув қурилиш трестининг Қўшқўйр кўма механизациялашган жамланмаси жамояси бунёдкорлар

ри бажаришяпти. Улар қисқа муддатда “Амиркум” массивида қариб 60 гектар янги ерни ўзлаштиришди.
— Чўл шартларида янги ерни очиб аниқ мушкул, — дейди механизатор Бахтиёр Матқур

бонов. — Бунинг учун аввал кўм баҳанларини кўчириб, унинг ўрнига тоза тўроқ солиниши керак. Бундай мураккаб ишни амалга оширишга 11 та кучли машина-механизм сафарбар этилган.

Янги ўзлаштирилган ерлар сугорилиб, сўзга тўроққа чигит, маккажўғори, далаги ва шולי уруғлари қадалди.
СУРАТЛАРДА: механизатор ва мелиораторлар гуруҳи; “Амиркум” массивида янги ерлар ўзлаштирилмоқда.
Рўзимат ЖУМАНИЁЗОВ (ЎЗА) олган суратлар.

“ЎЗБЕКISTON XXI АСР БЎСАҒАСИДА”

16-18 май кунлари “Ўзэкспомарказ” да “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида” халқаро кўргазмаси бўлиб ўтди. Тадбир олдидан кўргазма ташкилотчилари матбуот анжумани ўтказди.

Ўзбекистон ҳукумати ва Буюк Британиянинг “ГТЕ” компанияси ҳамкорлигида ўтказиладиган мавжур тадбирда 25 мамлакатнинг 130 дан ортиқ фирма ва компанияси ўз маҳсулотлари билан иштирок этади. Жўмадан, кўргазмада нефт-газ, тор-кон санаоти, телекоммуникация, гуричиш техникаси ҳамда озиқ-овқат маҳсулотлари намойиш қилинади.

Айни вақтда, нефт-газ санаоти соҳасини янада ривожлантириш борасида ишлаб чиқилган лойиҳаларни молиялаш ва бунга ҳорижий компаниялар сармоясини жалб қилишга бағишланган конференция ҳам ўтказиладди.
ЎЗА

ДОЛЗАРБ МАСАЛАГА БАҒИШЛАНДИ

Нукусда Германиянинг Конрад Аденаурер жамғармаси ҳамда Ўзбекистон “Маҳалла” хайрия жамғармаси ва Журналистларни қайта тайёрлаш маркази ташаббуси билан ташкил этилган ўзини ўзи бошқарув органларининг ислохотларни чуқурлаштиришдаги ўрни ва уни оммавий ахборот воситаларида еритишнинг ҳуқуқий-иқтисодий йўналишлари мавзусида семинар-кенгаш бошланди.

Семинарда Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорги Кенгеси Раиси Т. Камолов сўзга чиқиб, Оролбўйи худудиде ислохотларни чуқурлаштиришда фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органлари иштирокини фаолаштириш масалаларига эътиборни қаратди.

Уч кун давом этадиган анжуман қизғин баҳс ва мунозараларга бой бўлиши, тегишли тавсиялар ишлаб чиқиши кутилмоқда.
ЎЗА

КОМИССИЯ МАЖЛИСИДА

Хисоб-китоблар механизмининг такомиллаштириш ва бюджетга тўловлар интизомини мустаҳкамлаш бўйича ҳукумат комиссиясининг тўлов муддати ўтган дебиторлик ва кредиторлик қарзларини қисқартириш бўйича кичик комиссиянинг навбатига йиғилиши бўлиб ўтди.

Хисоб-китоблар механизмининг такомиллаштириш ва бюджетга тўловлар интизомини мустаҳкамлаш бўйича ҳукумат комиссиясининг минтақавий комиссиялари раҳбарлари, мониторинг ўрнатилган вазирилик, идора, республика тижорат банклари раҳбарлари иштирок этган мазкур мажлисини Марказий банк раиси Ф. Муллажонов бошқарди.

Мажлисида Республика Президенти фармонлари ва Вазирлар Маҳкамасининг тегишли қарорлари талабларидан келиб чиққан ҳолда вазирилик ва идора-

ларнинг умумий дебиторлик-кредиторлик қарзларини камайтириш ва муддати ўтган қарздорликка йўл қўймаслик борасида олиб борилган ҳамда амалга оширилган лозим бўлган ишлар атрофида муҳокама қилинди.
Муҳокама натижаларига кўра вазирилик, идора ва тижорат банклари ҳамда худудий комиссиялар раҳбарлари зиммасига худудларда аҳолининг электр энергияси, газ, сув ва бошқа коммунал хизматлари бўйича қарзларини ундириш; янгона молия-хисоб-китоб кўнлари ўтказиш йўли билан дебиторлик ва кредиторлик қарзларини кескин камайтириш, шунингдек, Вазирлар Маҳкамасининг “Республика корхоналари ўртасида хисоб-китоблар механизмининг кучайтиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорига асосан ўзаро қарз-

мақсадли кредитлари ва факторинг хизматларидан фойдаланган ҳолда мақсадли схеmalar ишлаб чиқиши фаолаштириш; бир йилга қўшимча мониторинг ўрнатилган Коммунал хизмат кўрсатиши ва Энергетика вазириликларини, “Ўзбекнефгаз” миллий холдинг компанияси ва “Ўзкимбасаноат” уюшмаси таркибидеги корхона ва ташкилотларда хисоб-китоблар ҳолати устидан доимий назорат ўрнатиш, тўлов интизомини бузиш ҳолатлари бўйича аниқланган фактларни минтақавий комиссиялар мажлисларида муҳокама этилишини таъминлаш ва бундай ҳолатларнинг олдини олиш бўйича тегишли чора-тадбирлар кўриб бориш вазифалари юклатилди.

Мажлисида кўриб чиқилган вазифалар бўйича тегишли қарорлар қабул қилинди.
ЎЗА

“2000 ЙИЛНИНГ ЭНГ ЯХШИ ЎҚИТУВЧИСИ”

Халқ таълими вазирилик томонидан ташкил этилган “2000 йилнинг энг яхши ўқитувчиси” кўрик-танлови якунланди. Бугунги куннинг энг муҳим вазифалари — Кадрлар тайёрлаш миллий дастури, “Таълим тўғрисида”ги Қонун, “Соғлом авлод” давлат дастури, Давлат таълим стандартлари ҳамда янги педагогик технологияларни ҳаётга таъбиқ этишда фаоллик ва ташаббусдорлик билан иштирок этаётган ўқитувчиларни аниқлаш мақсадида ўтказилган ушбу танловнинг якунлови босқичида Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридан 14 нафар ўқитувчи қатнашди.

Бу йилги танлов ўқитувчиларнинг касбий билимлари ва кўникмаларини чуқурлаштириш, таълимнинг янги услубларини кенг тарғиб этиш, муаллимлардаги ижодий иланишларни жонлантириш, ижодкор ўқитувчиларни аниқлаш ва рағбатлантиришга алоҳида эътибор қаратилган билан ажралиб турди. Танлов иштирокчилари нафақат мураббийлик соҳасидаги таъриб ва маҳоратлари, балки сиёсий, ҳуқуқий, психологик йўналишда ҳам ўз билимларини намойиш этди. Шунингдек, улар Тошкентдаги 110-мактабда алоҳида жадвал асосида намунали дарслар ҳам ўтди.

Таълимни ислох этишга доир янги йўналишдаги иланишларни изчил олиб борган, дарс жараёнида халқ педагогикаси, ахлоқий ва маънавий мезонлар асосида ўқувчиларга билим бера олган, ёш авлодга миллий ғоя, истиқлол мафқураси, умумбашарий қадриятларга ҳурмат руҳини сингдиришга муваффақ бўлган ўқитувчиларнинг ўзаро беллашуви мurosасиз ва адолатли

тарзда кечди. Кўрик-танловнинг барча босқичларида ижодкорлиги, зақоллиги ва болажонлиги билан ажралиб турган, касбига меҳрини намоян эта олган, ўз фанининг фидойисига бўлган ўқитувчилар галибликка даъвогарлик қилди. Танлов якунига кўра, Тошкентнинг Юнусобод туманидаги 70-мактаб ўқитувчиси Дилфуза Ғаниева биринчи, Наманган вилоятининг Тўрақўрғон туманидаги 12-мактаб ўқитувчиси Зайнаб Умарова иккинчи, Тошкент вилояти Ангрэн шаҳридаги 29-мактаб ўқитувчиси Зарифа Шокирхонова учинчи ўринга сазовор бўлди. Халқ таълими вазири Ж.Йўлдошев галибларга “Йилнинг энг яхши ўқитувчиси” гувоҳномаси ҳамда сздалик совғаларни топширди.
ЎЗА

Олий Мажлис сессияси олдида МАКСАДИМИЗ — ҚОНУН УСТУВОРЛИГИ

Бугунги кунда мамлакатимизда қонун устуворлигига эришиш йўлида фаол иш олиб бориляпти. Ана шу тамойилдан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қонунчиликни такомиллаштириш, жамиятда қонун устуворлиги муҳитини мустаҳкамлаш, фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқларини ҳимоя этиш борасида тинмай изланмоқда. Олий Мажлиснинг Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси ҳам бундан мустасно эмас. Биз қўмита раиси Нурдинжон ИСМОИЛОВдан қўмитада айтиш кунларда олиб борилаётган ишлар ҳусусида сўзлаб беришни илтимос қилдик.

— Президент Ислон Каримовнинг иккинчи чакриқ Олий Мажлиснинг биринчи сессиясидаги маърузасидан келиб чиқиб парламентнинг барча таркиби, жумладан Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси ҳам яқин йилларга мўъалланган ўз устувор йўналишларини белгилаб олди.

Қабул қилинаётган ва қайта ишланаётган қонунлар, аввало, жамиятнинг барча соҳасини эркинлаштириш, иқтисодий ислохотларни фаоллаштириш, аҳолининг моддий фаровонлиги ва ижтимоий ҳимоясини ошириш, тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлашни таъминлашга хизмат қилиши лозим. Биз ҳудудда шу мақсадларни ва зифаларимизнинг асоси қилиб белгилаб олдик.

Юртбошимиз Олий Мажлиснинг биринчи

сессиясида суд тизимини ислох қилишни парламент олдидаги муҳим вазифалардан бири сифатида таъкидлаб ўтган эди. Шундан келиб чиқиб, қўмитамиз аъзолари мамлакатимизнинг етакчи ҳуқуқшунос олимлари, мутахассислари билан ҳамкорликда амалдаги қонунчиликни такомиллаштириш бўйича кенг қамровли ишларни олиб боришмоқда. Шу маънода, энг аввало, ҳокимиятнинг тўлақонли, мустакил бир бўлаги сифатидаги суднинг эркинлигини таъминлаш, суд жараёнида айблов ва жамоянинг ҳақиқий тенглигига эришиш, адвокатуранинг мақомини ошириш, жиноий ва фуқаро ишларини кўриб чиқувчи судьяларнинг иختисослашувини амалга оширишга йўналтирилган қўшимча ва ўзгартишлар лойиҳаларини ишлаб чиқариш. Ҳудудда қилиб айтганда, бу соҳа-

да олиб борилаётган ишлар суд қарорларининг адолатлигини таъминлашга хизмат қилади.

Қўмита фаолиятида назорат-таҳлил алоҳида ўрин тутади. Биз йиғилишларимизда вояга етмаганлар орасидаги жиноятчиликка қаратилган қонунларнинг, «Хўжалик субъектларининг шартномавий ҳуқуқий базаси тўғрисида»ги Қонуннинг, шунингдек, жамиятда ҳуқуқий маданиятни ошириш миллий Дастури ва бошқаларнинг жойларда қандай бажарилаётганини таҳлил қилиб чиқишни режалаштирганмиз.

Парламент ишини амалга ошириш мақсадида қўмитамиз қонун лойиҳаларини ишлаб чиқиш бўйича махсус гуруҳлар тузиш, қонун лойиҳаларини эълон қилиш ва аҳоли орасида кенг муҳокама қилинишини таъминлаш, келаётган тақдирларни ўз

вақтида ҳисобга олиш ва умумлаштириш, қонун лойиҳаларини мутахассислар, олимлар, экспертлар ёрдамида таҳлил этиш борасидаги амалиётини давом эттиради.

Шуни таъкидлаб ўтиш лозимки, биз ўз фаолиятимиз давомида қонун лойиҳаларининг илмий экспертизасини ўтказиш, уларнинг инсон ҳуқуқлари соҳасидаги халқаро андозаларга мос келишини таъминлаш, республика ва хорижий етакчи олимларини амалдаги қонунлар таҳлиliga жалб этишга муҳим эътибор қаратамиз.

Президентимиз қонун қабул қилиниши — ҳали ишининг ярми, энг муҳими эса уни ҳаётга таъдиқ этиш, дея таъкидлаган эдилар. Шу нуктаи назардан айтиб ўтмоқчиманки, қонунларнинг тўлақонли ишланиши учун яхши ишланган ҳуқуқий ҳужжатнинг ўзи қифоя эмас. Бунинг учун яна жамиятда «қонунлар амал қилиши лозим» деган тушунча ҳам шаклланиши керак. Ҳар бир фуқарода қонунлар, ҳуқуқий меъёрларнинг қатъий бажарилиши учун ички бир интизом мажбур бўлиши лозим. Ушбу вазифани бажариш Олий Мажлиснинг, жумладан, Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси фаолиятининг ҳам муҳим қирраларидан биридир.

«Халқ сўзи» мухбири Аскар ШОКИР сўзлаб беришди.

ХОРИЖЛИК ҲАМКОРЛАР ТУҲФАСИ

Ўзбекистоннинг АҚШ билан ўзаро дўстлик ва ҳамкорлик алоқалари изчил ривожланмоқда.

Хусусан, таълим соҳасидаги алоқалар тобора мустаҳкамланаётгани фикримизнинг далили бўла олади. Самарқанд давлат чет тиллар институти ҳам шундай алоқалар самарасидан баҳраманд бўляпти.

Яқинда АҚШнинг «Фирк аламини» халқаро корпорацияси» ушбу билим масканига 1800 та ўқув қўланмасини туҳфа этди. Бу қитоблар талабаларга чет тилини мукамал ўрганиш ҳамда хориж ҳаёти тўғрисида чуқурроқ тасаввурга эга бўлишда қўлағидир.

Ўйгун РЎЗИЕВ, ЎЗА мухбири.

ТАДБИРКОР БУРЧАГИ

ИШ БИЛАНГА МИНГ ТАНГА...

МАБЛАҒ ЎРТАДА АЙЛАНИБ ЮРСА...

— Бугунги дунё иқтисодий ва ҳўжалик юритиш жабҳасида кредит иттифоқчилиги деб аталувчи уюшмалар банк тизими билан тенгма-тенг ишлаб-тангани кўриш мумкин, — дейди республика «Тадбиркор аёл» уюшмаси раҳбари Дилдора Алимбекова. — Кредит иттифоқчилиги ўзимизнинг маиший ҳаётда кенг урф бўлган ҳалфана — шерикчилик асосида тузилади, яъни ўн-ўн беш нафар ҳамкор-маслақдошлар маълум қийматдаги маблағни ўртада йиғиб, галла-галдан бир кишига муайян бир муддатга бериб туришади. Фақат бу маблағ ўзимизда одат тусига кирганидек тўй-ҳашам, маъракаларга эмас, бевосита ишлаб чиқариш жабҳасига жалб этилади.

Маълум бўлишича, кредит иттифоқ-

ФЕРМЕРНИНГ ЎЗ ЗАВОДИ БЎЛАДИ

Абдулазиз Бектошев эзгу ният билан «Бектошбобо» дехон-фермер ҳўжалигини тузиш учун қанча сарғардон бўлганини фақат ўзи билади. Нима бўлганда ҳам ўтган йили мақсадига эришди. «Мустақиллик» ширкат ҳўжалигидан ўттиз гектар ер олиб, ўз жамоаси билан 14 гектарга галла, 16 гектарга эса пахта экишди. Бахтга қарши, бултур табиат уларни дастлабки синовдан ўтказди. Негаки, галла майдонлари занг касаллигига чалиниб, дехқонларнинг ҳафсаласини пир қилмоқчи бўлди. Лекин Абдулазиз ака бошлиқ 14 нафар дехқонларнинг меҳнатлари зоё кетмади, қутилган дон ҳосилини олишди. Пахта ҳосилдорлиги эса 36 центнерга тўғри келди.

Бу йилги ишлар ҳам ёмон эмас. Шу кунларда тадбиркорлар экинларни қизғин парвариш қилишяпти. Айни пайтда мева-сабзавотни қайта ишлайдиган консерва заводи қурилишини бошлаб юборишган. Уни барпо этиш истаги Абдулазиз акани анчадан буён ўйлантириб келарди. Ишон тўғилгач, орзусини амалга ошириш ташвишига тушди. Дастлаб ширкат ҳўжалиги ҳисобидаги қаровсиз ётган бинони ижарага олди. Қурилишнинг лойиҳа ҳўжатлари тайёрланди. Кейин Қашқадарёга, аниқроғи, Шаҳрисабзда Россия давлати билан ҳамкорликда иш юритаётган «Сохибқирон» қўшма корхонасига борди. Сабзавот ва меваларни қайта ишлайдиган заводнинг фаолияти билан қийиндан танишиб, у ердаги мутахассисларга ўз мундоқсини айтди. «Сохибқирон»даги Абдулазиз аканинг режаларини рўйбга чиқариш учун ўрда беришди. Ўзаро шартномага мувофиқ, шаҳрисабзликлар Ангорга келишиб, Россиядан олинган йилма консерва заводининг барча жиҳозларини фермерга топширишди.

Айни кунларда қурилишдаги дастлабки босқич ишлари ниҳоясига етказилди. Ион ойдан бошлаб у ўз махсулотини бера бошлади. Шунда яна 60 киши ишга жалб этилади. Уларнинг ёрдами билан кунига 20-25 тонна махсулот қайта ишланади. Кейинчалик ишлаб чиқариш ҳажми мунтазам ошиб боради. Келгусида 7 хил мевалардан мураббо тайёрлаш йўлга қўйилиб, ишчи ўринлари 120 нафарга етказилади.

«Туркистон-пресс».



«ГУЛЧИНОР» ЭЛ ХИЗМАТИДА

Навбахор туманида яшовчи Муяссар Жумаевани ҳамма тадбиркор аёл деб тилга олишади. Чунки, Муяссар опа туман «Пахтабанк» идорасидан 2 миллион сўм кредит олиб «Гулчинор» кичик корхонасини ташкил қилди ва дарров 12 та тикув машинасини сотиб олди. Ҳозирда тумандаги «Истиқлол» ширкат ҳўжалигининг 50 га яқин хотин-қизлари корхонанинг тикув шеҳида турли бежирим кийим-кечак ва кўрпа тўшақлар тикмоқда.

Бундан ташқари, Муяссар опа яқинда кичик корхона қошида зардўзлик, кулолчилик, ганчкорлик, новвойлик ва қандалотчилик цехлари очди. Айни пайтда цехларда иш қизғин кетмоқда.

СУРАТЛАРДА: илғор чевар Гулмира Темирова; «Гулчинор» кичик корхонасини ишчиши Хоника Сафарова корхонада тикилган зардўзи кийимларни кийиб кўрсатмоқда.

Собир ЗУФАРОВ (ЎЗА) олган суратлар.

Аслида, бу ташаббус шу йилнинг бошида туман ҳокимлигида бўлиб ўтган йиғилишда ўртага ташланган эди. Туманда ижтимоий соҳадаги аҳвол чуқур таҳлил этилган, бу йилги шўнгидега эса барча халқ таълими муассасаларини корхона, ҳўжалик, фирма ва тадбиркорлар томонидан отадиққа олиш ҳақидаги ташаббус маъқуллаб, тегишли қарор қабул қилинди.

Бундай қарорга келинишига «Галлаорол» илмий ишлаб чиқариш агрофирмаси раиси Б.Ғоziбоев, Р.Эшмуродов, Ж.Фармонов, А.Норбоев каби ўнлаб тадбиркорларнинг ёш авлод тарбияси ҳақида ёниб гапирганлари, мактабларни таъмирлаш, ўқувчи-ёшларнинг пухта илм олишларига шароит яратиб беришга ўз ҳиссаларини қўшишга тайёр эканликлари асос бўлди. Фермер Омон Мамашукуров эса бундай хайрли иш учун беш юз минг сўм ажратилини айтганда, хонани гулдурос қарсақлар босиб кетди.

Яқинда туманда бўлганимизда, ташаб-

бускорларнинг ўз сўзлари устидан чиқарилаётганлигини гувоҳи бўлдик. Май ойининг бошига келиб 17 та мактаб сифатли таъмирдан чиқарилибди. Хомийлар томонидан бу ишга 70 миллион сўмдан кўпроқ маблағ сарфланганлигини айтишди.

аҳволга тушиб қолганди. Мактаб маъмурияти хомийлар ота-оналар билан ҳамкорликда ҳар бир синф хонасини таъмирлаш, жиҳозлаш режасини тузиб чиқди. Фермер Ҳабибулла Аббосов, суपरмаркет директори Эгам Сайфуллаев, ота-

сифатли тайёрланганлигини кўрдик. Галлаорол агробизнес коллежи директори Ҳўжам Ғоziев ташаббус билан 12-мактабга табиий газ уланганиди.

Туман ҳокими Абдували Абдуасидовни чекка қишлоқлардаги мактабларнинг бирида учратдик.

— Эртага тумандаги барча қишлоқ врачлик амбулаториялари, шифоналар раҳбарларини йиғаяпмиз, деди туман ҳокими А.Абдуасидов. — «Галлаорол» илмий ишлаб чиқариш агрофирмаси қишлоқ шифонасини ва ҳўжалик ҳудудидаги тиббий пунктларни отадиққа олиш ташаббуси билан чиққанди. Жойларда ташаббус издошлари қўлаймоқда. Тиббий хизмат фаолиятини яхшилаш юзасидан турли тақдирлар тушапти. Ҳаммасини ўрганиб, бир қарорга келамиз...

Ташаббус бор жойда, ташаббускорлар, тадбиркорлар қўллаб-қувватланган жойда фақат муваффақият бўлади.

Б. САТТОРОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

шаббуси билан аёлларни турғуққа тайёрлаш бўлими тўлиқ таъмирланиб, жиҳозланди. Т.Бекмирзаев, А.Эдилов, С.Назаров каби ўнлаб тадбиркорлар, ташаббускорлар ёрдами билан шифонасини жиҳозлари тўлиб, чирой очиб қолди.

— Эртага тумандаги барча қишлоқ врачлик амбулаториялари, шифоналар раҳбарларини йиғаяпмиз, деди туман ҳокими А.Абдуасидов. — «Галлаорол» илмий ишлаб чиқариш агрофирмаси қишлоқ шифонасини ва ҳўжалик ҳудудидаги тиббий пунктларни отадиққа олиш ташаббуси билан чиққанди. Жойларда ташаббус издошлари қўлаймоқда. Тиббий хизмат фаолиятини яхшилаш юзасидан турли тақдирлар тушапти. Ҳаммасини ўрганиб, бир қарорга келамиз...

Ташаббус бор жойда, ташаббускорлар, тадбиркорлар қўллаб-қувватланган жойда фақат муваффақият бўлади.

Б. САТТОРОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

ТАШАББУС ҚАНОТ ЁЗДИ

Галлаорол туманида ўқув йили якунланмасдан туриб, мактабларни таъмирлаш ишлари оммавий равишда бошлаб юборилди

Очиғи, қишлоқ мактабларини таъмирлаш, уларни зарур жиҳозлар билан таъминлаш — азалий муамма. Чунки маблағ етишмайди. Маҳаллий ҳокимиятнинг эса қўли қалталик қилади. Шунинг учун ҳам туманда ташаббускорлар ва уларнинг издошлари рўйхатга олинди, барча мактабларнинг отадиққа олиниши таъминланди.

Тумандаги 42-мактабда 823 нафар ўқувчи ўқийди. 1986 йилда фойдаланишга топширилган бу мактаб биноси ўтган даврда бирор марта ҳам таъмирланмагани учун, аянчли

оналардан Ф.Назарова, Ш.Жўраев, Ж.Бекмирзаев, С.Абдулқосимовнинг ҳар бири 2-3 та синф хонасини таъмирлаб бериш харажатларини ўз зиммаларига олдилар. Зафаробод туманида яшовчи Ақром Пардаев ҳам битта синф хонасини тўласинча янги ўқув йилига тайёрлаб бериш билан қамқошқоқларнинг бу савоби ишга ўз ҳиссасини қўшди. Мактабнинг 300 квадрат метрлик томи ҳам тўла қайтадан ёпилди.

Янги ўқув йилига, шунингдек, тумандаги 12,63, 18, 2-мактаблар ҳам

Бир неча мактабларга бирга бордик. Қайтишда эса бизни тўғри туман марказий шифонасига олиб борди.

Тўрт қаватли марказий шифона ҳам капитал таъмирдан чиқиб арафалда эди. 2 қаватли поликлиника биносини эса тиббиёт ходимларининг ўзлари «қўлдан чиқаришибди».

— Шифона биносини хомийлар ёрдамида капитал таъмирлашми? — дейди бош врач Икром Намозов. — Жумладан, «Аламли» маҳалласи раиси Хайрулла Аббосов та-

МУЗҚАЙМОҚ ЁШ ТАНЛАМАС...

Кунлар исий бошлаши билан музқаймоққа ўз-ўзиндан эҳтиёж туғилиши ҳеч кимга сир эмас. Андижон шаҳрида фаолият кўрсатаётган «Нилуфар-Д» хусусий фирмасида ишлаб чиқарилаётган уч хилдаги музқаймоққа кўшни Фарғона ва Наманган вилоятларида ҳам талаб ошиб бормоқда.

Махсулот Италия технологияси асосида ишлаб чиқариляпти. Цехларда «Тетрапак-хойер» жиҳозлари ўрнатилган.

Ҳозир фирмада соатига 600 килограмм, яъни 10 минг донга аъло сифатли музқаймоқ чиқаришмоқда. Мевали «Алладин», жаймоқли «Арктика», шоколадли «Эмберг» музқаймоқлари нафақат кичикнотойлар, балки катта ёшдаги кишиларга ҳам бирдек хуш келаёттир. Тоғ кунларда ёнғоқли музқаймоқ ишлаб чиқариш технологиясини ҳам ўзлаштирилади. Бундан ташқари, вафли идишчалар ишлаб чиқарадиган ва уларга музқаймоқ қадоқлайдиган жажжи цех ўз ишини бошлади.

ТОҒ ҚАЙДАЮ БОҒ ҚАЙДА

Ўнтадан нари-бери заводлари бўла туриб сурхондарёликлар Самарқанддан ҳар йили миллиондан зиёд гишт ташиб келтирадидилар

Бундан икки-уч йил илгари йилга 9 миллион гишт пишириб сотадиган Шўрчи гишт заводи маъмурилари корхона ҳовлисига қўнғирадор қилиб дарвоза қурди. Ушбу дарвозага эса гиштин Самарқанддан ташиб келтиришди.

— Сурхондарёнинг туپроғидан силлиқланадиган гишт пишириб бўлмайдими? — деб сўрайман завод раҳбари Исмомил Насимовдан.

— Туپроғимиздан юз хил гишт пиширса, ўн минг даража иссиқликка беринг берадиган гишт тайёрласа бўлади, — дейди корхона раҳбари. — Фақат технологияси бўлган корхонамиз йўқ. Айтмоқчи, ўзимизнинг туманимиздан бир тадбиркор бундан уч-тўрт йил аввал шундай технология ҳам олиб келувди. Унга ҳамкорлики тақдир қилдик. Келишолмадик. Бугун у келтирган ускуналар занг босиб ётипти. Биз эса бурнимиз ерга теккундай бўлиб, зарурат туғилганда зув-зув Самарқандга катнайми.

Насимов айтган ўша тадбиркорнинг исми шайфи Эргаш Маматқўзиёв экан. Унинг қўлида беэак беришга мўъалланган гишт ишлаб чиқариш заводи борлиги, ўша завод бир мўнча вақт ишлаб тўхтаб қолгани нот бўлиб чиқди.

— Ҳолва деган билан оғиз чўчимас экан, — дейди Маматқўзиёв. — Кунига 10 минг гишт ишлаб чиқарадиган корхонани ишга қўшмоқ учун ер керак, қўшимча жиҳозлару техника воситалари керак. Бу ишларни ташкил қилишга зарур бўладиган маблағни қарзга бериб турадиган марду-майдон керак.

— Суда сўраб мурожаат қилганмисиз? — деб сўрайман улардан.

Маматқўзиёвлар кўнғил тўридаги не бир даррларни айтмоққа чоғландидилару яна тил тийлайдилар.

Сурхондарёга сув (маъдани сув), ун халта, туз халта, безакли сувоқ учун қум, галтак ип, қолбаса, пайпоқ каби бир талай махсулотлар бешка вилоятлардан ташиб келтирилади. Тегинли идоралардан озоқ ҳимоят, ёрдам бўлса, бу махсулотларни ўзимизда ишлаб чиқаришимиз деб беллини боғлаб турганлар оз эмас. Фақат арзаанда бир қўпнинг «Такам тоғдаю эчким бўлган» деб қилган хирғойисига ўхшаш амаллар яъни ишларнинг қўрнини тутиб турганга ўхшайди...

О. УСАНОВ, «Халқ сўзи» мухбири.



Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ахбороти

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2000 йил 16 майдан бошлаб валюта операцияларини бунча бухгалтерий ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:

1 Австралия доллари	136,21
1 Австрия шиллинги	15,45
1 Англия фунт стерлинги	355,72
10 Бельгия франки	52,69
1 Голландия гульдени	96,45
10 Греция драхамиси	6,32
1 Дания кронаси	28,51
1 БАА дирхами	64,10
1 АҚШ доллари	235,42
1 Миср фунти	68,57
10 Испания песети	12,77
100 Италия лираси	10,98
1 Канада доллари	158,31
1 Хитой юани	28,44
10 Люксембург франки	52,69
1 Малайзия ринггити	61,96
1 Германия маркаси	108,67
1 Польша злотийси	52,80
1 СДР	308,40
1000 Туркия лираси	0,38
1 Финляндия маркиси	35,75
1 Франция франки	32,40
1 Швейцария франки	136,67
1 ЕВРО	212,54
10 Жанубий Корея вонни	2,11
10 Япония иенаси	21,74
1 Россия рубли	8,32
1 Украина гривнаси	43,64

* Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки маъмуриятининг ахбороти билан ҳисоботларни юритиш, шунингдек божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади.

«Халқ сўзи»га жавоб берадилар

ҚўПОЛ МУОМАЛА ҚИЛГАНЛИГИ УЧУН

«Туман қишлоқ ва сув ҳўжалиги бошқармаси бошлигининг ўринбосари Савоб Раҳмонов ҳақида «Истиқомат» ишлаб чиқариш корхонаси раҳбари Хўсан Пулатов ҳамкорлигида дехқон ва фермер ҳўжалиқлари уюшмаси раиси қабулига кириб боради. Муддаомни эшитгач, ҳе йўқ-бе йўқ, бирданга тутақиб кетди. «Ҳозир, — деди

гапимни чўрт кесиб, — сен туғул ҳоким ёки прокурор келса ҳам, ҳеч қандай маълумот бермайман, тушундингми?»

Очиғи, бу кўрслик қўнғилимга қаттиқ боғди.»

Ушбу сўзлар газетанинг шу йил 31 март сонидан чоп этилган «Мухбирни қувган раис» сарлавҳали мақоладан келтирилди. Муаллифи — Қашқадарё вилоят радиосининг катта му-

ҳаррири Дилшод Яхшибоев маъзур вояга еритилса, эҳти-моқ, мухбирларини менсимайдиган бошқа баъзи бир раҳбарларга ҳам сабоқ бўлар, деган ниятни билдирганиди.

Мақола Нишон туман ҳокимлигига юборилди ҳамда унда кўтарилган масалаларга ўз муносабатини билдирди суралди. Ҳокимнинг биринчи ўринбосари жаноб А.Ҳайитов-



Гул бир ён, чаман бир ён... Т. МАҚКАМОВ сурат-лаҳзаси.

ЁЗГИ ОРОМГОҲЛАР ЧОРЛАЙДИ

«Соғлом авлод йили» да республикамиздаги болалар соғломлаштириш оромгоҳларида 332 минг нафар болани соғломлаштиришни ташкил этиш кўзда тутилган. Улардан 194 минг нафардан зиёд ўғил-қизлар шаҳар ташқарисидagi соғломлаштириш оромгоҳларида, 71 минг нафардан кўпроқ бола санаторий типидagi, 3 минг нафардан болани болакайлар спорт-соғломлаштириш, қолганлари эса мактаблар қошидаги кундузги ҳамда меҳнат-роҳат оромгоҳларида дам олади.

Шу мақсадда ёзги мавсумда мамлакатимизда 887 та болалар соғломлаштириш оромгоҳлари фойдаланишга киргизилди. Андижон, Қашқадарь, Сурхондарь, Сирдарь вилоятлари ҳамда Тошкент шаҳрида болалар соғломлаштириш оромгоҳлари ходимларининг, хусусан, мудар, тарбиячи ва шифокорларнинг малакасини ошириш ҳамда иш услубларини такомиллаштириш мақсадида ўқув семинарлари ташкил этилди.

Агабий гулшан

АНЪАРА ОШТИН

Халқимизнинг сеvimли мумтоз шоираси Анбар отин ҳақида дастлабки маълумотлар 1960 йилларда маълум бўла бошладди. У ҳақда профессор Лазиқ Қасимов, Фотима Хусайнова, Туроб Абдураҳмоновлар илик мақолалари билан жамъатчиликни таништириш бошладилар. Кейинчалик адабиёт дарсликлари ва маълумотларда у ҳақда маълумотлар берилди бошладди.

Анбар отин исми билан шўхрат қозона бошлаган шоира 1870 йилда Қўқондаги бечора ҳол оилада дунёга келди. Унинг отаси Фармонкул асли марғилонлик бўлиб, таниқли шоира Жаҳон отини Увайсийнинг набирасидир. Анбар отиннинг онаси Ашурбийи қўқонлик Абдулгани исми қосибнинг қизи бўлган.

Фармонкул тахминан 60-йиллар ўрталарида Марғилондан Қўқонга кўчиб келиб, шу ерда уй-жой қилиб, муқим яшай бошлади, булжақ шоира кейинчалик ўз маснавийларидан биринчи таржимаи ҳолига оид қўйидаги маълумотларни қайд этган:

Отам - Фармонқулнинг Марғилоний, онам - Ашурбийи Қўқоний, алар белбоқин, бўчи эрди касби, ҳаминча мактайдан эрди нони.

«Бўчи бўлмас белбоққа» доим, Яна жұбт бўлмас эрди бир чопони. Анбар отин ишлага замонасининг анча етук, билимдон шоира ва мактабдор муаллими Дилшод Барно қўлида бир неча қизлар қатори таълим-тарбия олади. Дилшод Барно ўз ўқувчи қизларига гўнгда юмшоқ муомала билан муносабатда бўлар, уларни ўз фарзандларидек меҳрибонлик билан тарбиялар эди. Унинг «Тарихий муҳожири» («Муҳожирилар тарихи») номи асарида Дилшод Барно Бахри отин, Тўти қиз каби шогирдлари ҳақида сузлаб, улар орасида Анбар отин ҳақида шундай фикрларини билдирган:

«Анбар отин бугун ранг, сунбул соч, оқу кўз, ой юзли, ахлоқи ҳақида ва одоби пинсандади сохибадур. Бу сакитз яшар қизча, вилигига қарамай, ҳазрати Навоий назмиётларини ўрганшига бевақф қизчади. Бу оқитза сакитз, ўн тўрт йилча адаб таълимига машғул бўлди. Умидим борки, бу қизча шоира бўлгуси».

Ҳақиқатдан ҳам устози Дилшод Барно баёрат қилганидек, Анбар отин келгусида қўлбаланд анъанавий лирик ғазаллар, халқчи ҳажвий асарлар билан элга танилган истеъдодли шоира бўлиб етишди.

Истеъдодли шоиранинг турмуши анча гам-аламлар билан кечди.

Анбар отин балоғатга етган, уни Зоҳидқўжа исми қизига турмушта бердилар. Ойлада Мўминқўжа, Усмоҳқўжа исми қизга урғил ва Бибиноҳ, Оминахон исми қизлар бўлиб, шулардан Оминахон ишлага вафот этиб, Анбар отиннинг алам-изтиробларини қучайтириб қўллади.

Хосби хонига оид бир шеърда шундай ёзди: Мани фарзандларим тўрт бўлдио бас, Мўминқўжам эди андик ёшим.

Бибиноҳ роҳати жоним, анисим, Ғариблик, дармонлик дармони... Етиб қолдим, нураббим бўлди шу қиз, Анинг билга тоғлиб жоним оқим.

Усмоҳқўжа — халиму қобилимдур, Укитди устод Хайруллахон.

Мани дардинга қўшди минг аламлар, Вафот этган қизим Оминахон.

Бир йилдан кейиннинг ўтқар ҳажвий шеърларидан беэиллаган баъзи ғазалим, бой хотинлар Анбар отинни зинадан қикитиб юборадилар, шу сабабли шоира ўмр буйи оёқ оғриғи - шоп касалига дучор бўлиб қолади. Ана шундай дардмевчик билан ҳаёт кечираётган Анбар отинга Бибиноҳ исми қиз қўйиб меҳрибонлик қўрсагани.

Анбар отин ўз ўтмишдоши Мухаммад Ризо Оғажий каби ўмрбод ёстиқча ётиб, беморлик азобини тортган бўлса-да, умидсизликка ўшмай кўп ўйиб-ўрганиб, ўз вақтини ижодий иш билан ўтказиб, салмоқли адабий мерос қолдириб кетган. Шоира тахминан 1915 йилда вафот этган. Унинг меросини илк бор қўлга киритган Туроб Абдураҳмонов материаллари ва қўшимча маълумотлари жамлаб, маълум адабиётшунос Фотима Хусайнова шоира асарларини дастлаб «Шеърлар» (1963), 1970 йилда «Қаролақ қарасаси» номи насрий асарини қўшиб «Шеърлар, рисола» китобини чоп эттирган.

Анбар отин илк ижодини аниқ ҳақон бошлаганини айтиш мумкин бўлмас-да, у 8-10 ёшларида адабиётга зўр қизиқиш билан қараганлигини устоз-муаллими Дилшод Барно қайд этганидек, шу даврлардан бошлаб Шарқнинг Саъдий, Ҳофиз, Лутфий, Навоий, Ғузулий, Машраб

каби оташнафас шоирлари асарларини ўқиш-ўрганиш натижасида уларга эргашиб дастлабки ижодий машқларини яратган, деб айтиш мумкин. Хусусан, бу ҳоли бўлганда шоира бир ўрнда шундай мисралар билан қўйидаги ифодалаган:

Агар устоди адабимиз изласанг, Анбар отин, Сан Навоий таълимининг доим мутолаа қил. Улуғ шоир ва мутафаккир Навоийнинг халқчилик руҳи билан сугорилган қўнчилик асарлари, айниқса:

Олавий эрсанг демагиқ одами, Онким иўқ эрур халқ гамидан гами, - каби ёлқинчи мисралари бошқа шоирлар қаторида Анбар отинни ҳам шу ҳудда қатор баъзи ғазаллар ёзишга ундайди.

Чўқичи: Оламан бўлса гар яхши тиллақ, Халқ учун тебраттис доим биллақ. Ёки: Эл гамидан ўзгароқ ўлмас бу хат, Шунча қилсам бир йўли бўлмас галат.

Қўнсаки халқ гамидан гами бўлурса, анго сан Ёндоқиб, ҳар ишда ул ила мутолаа қил. Анбар отин Қўқон адабий муҳитининг Мўминқўжили шоирлари ижодига зўр ҳурмат билан муносабатда бўлади. Мўминқўжилиларидекли улар ўқиб, Фурқат ижодига нозик туйғуларни ифодаловчи лирик ва маърифатга йўлловчи шеърлардан катта маънавий озуқа олади. Уларга бўлган муносабатини баъзан қўйидаги каби мисраларда зўр мамунчилик билан ифодалади.

Эй, Мўминий, эрлар ичра қуилгангиз сиз ҳар мудом, Негаки, мандек аёлларга эрур қуйлаш ҳаром.

Сиз каби ростгўйлар, ҳоло ҳушмадақ гализ, Вақти келгай: сўзларингиз топқуси олий мақом.

Шоир Мўминқўжиди халқчилик, Фурқатдаги «Тўр» каби ҳажвий асарлар аънаналарини Анбар отин ҳам ҳазорат билан давом эттирди. Жумладан, унинг алам ва ситам билан ёзилган:

Худонинг неъматин бўлиб олгонларга ўт тушин, Шарият ҳукмини йўлдан чиқоргонларга ўт тушин.

«Аёллар сочи зуи, ақли қисқадур» дегонларга, Товуқча ақли йўқ, ахлатни титқонларга ўт тушин.

Тарихча илми йўқ, «Қози қалоним, муфтиман» дейдур, Абу Сино, Улугбекдин кўз юмгонларга ўт тушин.

Анбар отин шеърларида кўтаринки руҳда ифодалаган ватанпарварлик ва келажакка зўр умид билан қараш каби туйғулар ҳам қўли ҳис-ҳажжон билан тарафдор эитган. Чўқичи:

Бир замонки, ўйлагайман, ҳеч замонга ўшамас, Бу жаҳон бурчида тўртдан бир томонга ўшамас.

Дашту сахро бош-оёқ бўлгай тамоми бўстон, Бу замоннинг бўстони, бўстонга ўшамас.

Ёки: Кел, очил, суйган дийрим, гулларингни яшатиб, Сайрасун булбул боғингда, дилларингни яшатиб.

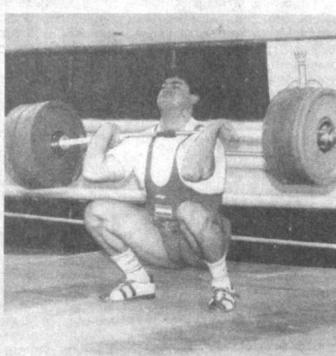
Яйлову қирлардаги сунбулларингни яшатиб, Анбарим ҳиди ҳама жамилларингни яшатиб,

Халқи оламга ҳаётинг сирини рўшод қил. Ҳақиқатдан ҳам, мустақиллик йўлидан дадил оидиллаб бораётган халқимиз яқин келажакда Анбар отин каби шоирларимиз оруз қилган фаровон ва гуллаб-йашнаган, келажак буюқ давлат қуриб мамун ва масрур ҳаёт кечираётган халқимизнинг руҳиди асарлари билан элда ном қозонган Анбар отиннинг ҳаёти ва ижодий йўлини чуқурроқ тадқиқ этиш, шоира билан халқимизни кенгроқ таништириш адабий жамъатчиликнинг бурчидур.

Ҳасанқўжа МУҲАММАДУҲЖА ЁҒЛИ, филология фанлари номзода, доцент.

МАЙДОН АЖОРАТ АТОНАТ

Сигнейда туташар уларлар ОҒИР АТЛЕТИКАЧИЛАРИМИЗ МУВАФФАҚИЯТИ



Кун чикар мамлакат - Япониянинг Осака шаҳридан хўшхабар келди. Бу ерда бўлиб ўтган оғир атлетика бўйича Осиё чемпионатида вакилларимиз муваффақиятли иштирок этишди.

Энг оғир вазнда ҳар галидек ҳамюртимиз И. Халилова тенг келадигани топилмади. Игор ўтган йили Грецияда ўтказилган жаҳон чемпионатидаёқ олимпиада йўлнамасини қўлга киритганди.

Агар И. Халилов 105 килограммдан юқори вазнда олтин медал сохиби бўлган бўлса, 77 килограмм вазнда Бахтиёр Нуруллаев қумуш, Фозилбек Ҳусайнмуратов (94 кг) бронза медаллари билан сийланишди.

Шундай қилиб, олис Австралиянинг пойтахти Сиднейга йўл оладиган спортчиларимиз сони 45 нафарга етди. Хали бу рақам

дзюдочиларимиз ҳисобига яна қўяйди, деган умиддамиз. Қизичи шундаки, дзюдочиларимиз ҳам навбатдаги қитъа биринчилигида қатнашиш учун яқинда айнан мана шу Осака шахрига жўнаб кетишади.

СУРАТДА: И. Халилов. Ўз муҳбиримиз.

Шахмат ЗАРГА ТЕНГ ЗАФАР

Жаҳоннинг деярли барча мамлакатларини забт этган шахмат ривожига Осиё мамлакатларининг ҳам ҳиссаси каттадир. Бунга Бирлашган Араб Амириклари мисолида ҳам кўрса бўлади. Ушбу мамлакатнинг тарихий шахматлари билан бири Дубай 1986 йилги жаҳон шахмат Олимпиадаси учун танлангани беҳиз эмас эди. Дарвоқе, халқро шахмат федерацияси — ФИДЕ нинг ўша йилги конгресси ҳам Дубайда ўтказилган, камингага халқро арбитр деган унвонни ҳам ўша ердан юборилган эди. Мана бир неча йилдирки, Дубайда улкан аънанавий халқро турнир ўтказиб келинмоқда. Унинг иштирокчилари ҳамда совриндорлари орасида ўзбекистон вакилларини ўчратиб мумкин бўляпти.

Кўни кеча ниҳоятга етган Дубай халқро турнирида қўзғина мамлакатлардан ташриф буюрган забардаст гроссмейстер ва мастерлар баҳси тўққиз турда швейцарча усулда ўтказилиб яна кўн қарра ўзбекистон чемпиони халқро гроссмейстер Александр Нешеве галабаси билан яқулниди. Ғолиб тўққиз имкониётдан 7 очко жамғарди. Тошкентлик халқро мастер Дмитрий Қасимов билан сурхондарьлик ёш шахматчи Акбар Алибоев эса 5,5 тадан очко жамғариб, жадалнинг кўзга қўринарли жойидан ўрин олди. Гроссмейстер Рена Мамедова эркекларда қарши 9 учрашувда 4,5 очкони қўлга киритди.

Мамон муҳидинов



Тасвирдаги масалада оқлар бошлаб, 4 юришда мот қилади.

«ПАХТАКОР»ЧИЛАР ТЎП СУРИШНИ БИЛИШМАЙДИМИ?

Дабдурстан мақола сарлаҳасини бундай савол билан бошлаш айримларга бироз ғалати туюлиши мумкин. Ахир, «Пахтакор» профессионал клуб, мамлакатимизнинг энг олди жамоаларидан бўлса. Тўғри, сиз ҳақсиз. Лекин пойтахтлик футболчиларнинг мамлакат чемпионатининг XII туридаги ўйинини кўриб нафақат биз, шунки «Дўстлик» билан беллашувга тўплаган қўллаб мухлислар ҳам айнан шундай ҳулоса қилишди.

Урашувнинг биринчи бўлими. Гоҳ у, гоҳ бу жамоа ҳужум қилаяпти. Юзари қараганда, ўйин тенг қарашлар остида ўтаётгандек, Аммо чуқурроқ ёндашилса, «Дўстлик»нинг бутун майдон бўйлаб катта устулигини кўриш мумкин эди. Улар биринчи бўлимининг ўзидеёқ 4-5 марта Руслан Аҳмадхонов дарвозасини ишғол қилиши ҳеч гап эмасди.

Иккинчи қўрқ беш дақиқалик вақт ҳамма нарсани ўз жойига қўйди. «Дўстлик»

нинг марказий ҳимоячиси Руслан Шоймардонов ўзи бошлаган ҳужумни ўзи ниҳоясига етказди. Қандай қилиб дейсизми? У деярли бутун майдон бўйлаб «Пахтакор» дарвозаси томон кела бошлади. Қизичи шундаки, худди гипноз қилингандек бирор ҳимоячи Русланнинг олдида тўғондек бўлмади. Ва у дарвозабон билан яқмама-яқма қикиб, ҳисобни очди.

Энди «Пахтакор» сергак тортади, ҳозир йигитлар ҳужумга ўтишади, деб ўйлашди мухлислар. Афсус, бундай бўлиб чиқмади. «Дўстлик» ҳужумчилари — Жафар Ирисметов, Фарид Хабибуллин, Мухтор Курбановлар «Пахтакор» жарима майдонига гўё машқ қилишарди. Қуллас, олдин Алишер Бозоров, сўнгра Жафар Ирисметов ҳисобни 3:0 га етказишди.

Шундан сўнг яна бир қўтилмаган жараён юз берди: пойтахтликлар сардори ва марказий ҳужумчиси Игор Шкверин ташаббусини ўз қўлига олиб, бир неча

Озод БЕК, «Жалқ сўзи» муҳбири.

ОЛИМЛАР БЕЛЛАШДИЛАР

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги қарашли олий ўқув муассасалари жамоалари ўртасида профессор-ўқитувчилар спартакиадаси ўтказилди. Таълим ва фан ходимлари касба уюшмаси Тошкент шаҳар қўмитаси ташаббуси билан ташкил этилган мусобақаларнинг қатнашчилари спортнинг олти тури — минн-футбол, волейбол, бадминтон, шахмат, шашка, стол тенниси бўйича беллашдилар.

Ўзбекистон Миллий университетининг спорт мажмуида ўтказилган бу мусобақаларда пойтахтдаги ўнга яқин университет ва институт жамоалари вакиллари иштирок этдилар. Умуманма ҳисобда Ўзбекистон Миллий университети пешқадам бўлди. Иккинчи ўрин Тошкент Миллий институтини, учинчи ўрин эса Ўзбекистон Давлат Жаҳон тиллари университети вакилларига насиб этди.

Ғолиблар олий ўқув юртлари касба қўмиталарининг фахрий ёрликлари ва эсдалик совғалари билан тақдирландилар.

«Туркистон-пресс»

Radio aloqa tizimlari bepul эфир. Includes images of a radio and a person operating a radio station.

Ўзбекистон Республикаси олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг биринчи ўринбосари Шавкат Курбановга ладари бузруквор. ЭРГАШ отанинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этилади. Ўзбекистон Соғлиғини сақлаш вазирлиги травматология ва ортопедия институтини жамоаси Бухоро тиббиёт институтини кафедра мудири, тиббиёт фанлари доктори Урол УЛАШЕВнинг вафот этганини муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

«Ўзбекино» Давлат акционерлик компанияси «Инсон» киностудияси жамоаси шу киностудия директори муовини Насрулло Садуллаевага волидан муҳтарамаси Раҳима ая ШУКУРОВАнинг вафот этганини муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент фармацевтика институтини раҳбарлиги ва жамоаси институтнинг «Доривор ўсимликларини стандартлаш ва ботаника» кафедраси доценти Мавлуذا Йулчиевага онаси ПАЗИЛАТХОН аянинг вафот этганини муносабати билан чуқур таъзия изҳор этилади.

Тошкент ирригация ва қишлоқ ҳўжалигини механизациялаш инженерлари институтини жамоаси «ҚХМҚИМ» ва исиққил техникаси» кафедраси доценти Б. Шоймардоновга отаси ПАРДА отанинг вафот этганини муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«ЖАЛҚ СҰЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Тахрир хайати:

- Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Жалқ сўзи»), М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»), Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Жалқ сўзи»), С. ЗИНИН, М. МИРАЛИМОВ, С. МУХИДИНОВ, Ш. РИЗАЕВ, М. САФАРОВ, Р. ФАҲОДИЙ, И. ХУДОЕВ, И. ШОҒУЛОМОВ, О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ҳ. ХОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:

- Ижтимоий-саноий ҳаёт — 133-57-34; Хўқуқ — 136-07-94; Иқтисодий — 136-36-65; 132-10-65; Маънавият ва маърифат — 136-35-60; Хатлар — 136-29-89, 133-07-48; Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08; Аxbорот, спорт ва харбия-ватанпарварлик — 132-11-15; Халқро ҳаёт — 132-11-15; Котибият — 133-10-28; Эълонлар — 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001

Буюртма Г — 376, 22228 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қозғ бичими А—2

Газета PENTIUM-II компьютерда терилди ҳамда операторлар С. ЛУКИН ва Ж. ТОҒАЕВ томонидан сахифаланди.

Набатчи котиб — Ю. ҲАМИДОВ. Набатчи муҳаррир — М. САФАРОВ. Набатчи — А. САТТОРОВ. Мусахҳиш — Ш. МАНШАРБОВЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Тахриратда ҳажми 5 қозғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмаҳонаси. Корхона манзили: «Буюқ Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00 топшириш — 21.30 1 2 3 4 5 6

DARITAL 'ДАРИТАЛ' Ўзбек-Италия кўшма корхонаси. Италия технологияси бўйича Европа сифат даражасидаги таркибий материаллардан. Ишлаб чиқаради ва сотади. Сопув - улгуржи ва чакана нархларда, бозордагидан арзон. Италия коллекциясининг 1999-2000 йиллардаги модели. Телефонлар: УРҒАНДА (8-362) 223-39-91, Факслар: 229-21-78, 299-10-27. ТОШКЕНТДА 45-39-67. Манзил: Тошкент ш., Олмазор кўчаси, 169 а. (собиқ Газамаалар дўкони).

Реклама Ва эълонлар 136-09-25. ДИҚҚАТ, АБИТУРИЕНТ! ТОШКЕНТ ЭЛЕКТРОТЕХНИКА АЛОҚА ИНСТИТУТИДА. техник олий ўқув юртларига кирувчилар учун МАТЕМАТИКА, ФИЗИКА, ОНА ТИПИ ВА АДАБИЁТ, ИНГЛИЗ ТИПИ фанлари бўйича 2000 йил 26 июндан 1 ойлик курсларда машғулотлар бошланади. Машғулотлар тажрибали ўқитувчилар томонидан 1996-2000 йил тест синовлари асосида ўтказилади. Манзил: Тошкент ш., Амир Темур кўчаси, 108-уй. Тел.: 35-97-91 (кундузги); 23-02-85 (кечқурун ва дам олиш кўнлари).